

melletti vörösfenyőerdőben (Depart. Basses-Alpes v. ö. Tschusi v. Schmidhoffen: «Der Tannenhäher.» Dresden. 1873. p. 10. és Verhandl. d. Zool.-Bot. Gesellschaft. 1888. p. 442.) találta.

Baldamus pedig Schüttnek Erdélyből *nem egy fészekaljat*, hanem csak *egy tojást* adott összehasonlítás végett (v. ö. Naumannia 1850. II. p. 70—72) melyet Bielz Petényinek küldött.

Villa Tännenhof, Hallein mellett, 1893. IV. 2. Schmidhoffeni v. Tschusi.

bei Sanières, Dep. Basses-Alpes. (Vergl. Tschusi v. Schmidhoffen: «Der Tannenhäher.» Dresden. 1873. p. 10 und Verhandl. d. Zool.-Bot.-Gesellschaft. 1888. p. 442.)

Baldamus gab Schütt *nicht ein Gelege*, sondern nur *ein Ei* aus *Siebenbürgen* zur Vergleiche. (Vergl. auch Naumannia. 1850. II. p. 70—72), welches Bielz an Petényi gesandt hatte.

Villa Tännenhof 21. VI. 1894.

v. Tschusi zu Schmidhoffen.

Numenius tenuirostris és Hæmatopus ostralegus.

1890. márczius 20-án borongós meleg, de roppant nagy szélvihar közepett egy magányos, szélkiáltó (Numenius, hujtó vagy goizer) némán szállt be a szegedi «Fehér tó»-n levő lesőgdöröm előtt felállított csalogató madaraim (néhány *Numenius arquatus*, 3—4 drb. *Philomachus pugnax*) közé. Eme csendes beszállása a szélkiáltónak nem lepett meg, mert a vén hím példányok rendszerint egész csendben szokták a delelő falkának tartott csalogató madarakat meglepni. Egy hibás mozdulatom azonban felrebbentette a madarat, de nem a nélkül, hogy le nem emeltem volna. Vizslát a Fehér tóra soha sem viszek, nem pedig azért, mert egy részt nyugtalanságával az általa is észrevett vad leszállásánál figyelésemben megzavar; de másrészt azért sem, mert az esetleges szárnyalt vad üzésekor annak tollzatában kárt is tehet, és elvégre is az alig 10—15 cmt. mély vízből magam is kényelmesen kiemelhetem a lelőtt vadamat.

Ez esetben is tehát magam végezvén otthon hagyott vizslám munkáját, a lelőtt szélkiáltóban egy szép, kifejlett *Numenius tenuirostris*-ra, a *vékonycsőrű hujtó*ra ismertem. Sajnos azonban, hogy 8-as sörétű lövésem a koponyacsontot erősen összezúzta, s így a Szegedre beküldött érdekes példányom a präparátor keze alatt semmivé lett.

1893. márczius 27-én ugyanott és hasonló körülmények között újból jött egy szélkiáltó; azt még idejében észrevettem, és mielőtt leszállhatott volna, lelőttem. Ez is *N. tenuirostris* volt,

Numenius tenuirostris u. Hæmatopus ostralegus.

Am 20. März 1890 liess sich bei einer warmen Temperatur aber im grössten Windstürme eine einsame, lautlose Brachschnepfe zwischen die ausgestellten Lockvögel (einige Exemplare von *Numenius arquatus* und 3—4 St. *Philomachus pugnax*) vor meiner Lauerhütte am «Weissen See» (Fehér tó) nieder. Dieses stille Niederlassen der Brachschnepfe überraschte mich gar nicht, denn alte Männchen pflegen gewöhnlich in aller Ruhe die, für eine ruhende Gruppe gehaltenen Lockvögel zu überraschen. Eine unvorsichtige Bewegung scheuchte zwar den Vogel auf, ich hatte ihn aber dennoch herabgeschossen. Einen Vorstehhund nehme ich niemals zum Weissen See mit, und zwar deswegen nicht, weil theils seine Unruhe bei Wahrnehmung eines Vogels auf meine Beobachtung störend wirkt, theils weil er bei der Verfolgung eines zufällig angeschossenen Vogels das Gefieder desselben beschädigt, wogegen ich den erlegten Vogel aus dem kaum 10—15 ctm. tiefen Wasser auch selber mit geringer Mühe herausholen kann.

Auch in diesem Falle holte ich den Vogel selber, und fand, dass das erlegte Exemplar eine schön entwickelte *dünnschnäblige Brachschnepfe* — *Numenius tenuirostris* — war. Leider aber hatte mein Schuss mit Nro 8 Schrot den Schädelknochen stark zerschlagen, und mein, nach Szeged zum Präparieren geschicktes Exemplar, ging ganz zu Grunde.

Am 27 März 1894 kam an demselben Orte und unter denselben Umständen wieder eine Brachschnepfe, ich gewahrte sie noch bei Zeiten, und erlegte sie, bevor sie sich niedergelassen hat. Diese war auch ein *N. tenuirostris*, dessen Präparation gelungen ist, und welcher Vogel

a melynek már a kitömése is sikerült, úgy hogy ma is gyűjteményemet díszíti.*

Ha figyelembe vesszük a meteorologiai tüneteket, úgy feljegyzéseim szerint mindkét esetben 5 nappal visszamenve a következőket találom:

1890. márcz. 15. tiszta, szép, csendes, tavaszi idő ;
 " " 16. borongós, meleg idő ;
 " " 17. borongós, hideg, szeles idő ;
 " " 18. csendes, tiszta idő, 15° meleggél ;
 " " 19. borongós, csendes, délután nagy szélvihar esővel ;
 " " 20. borongós, egész nap tartó viharral ;
 1893. márcz. 22. borult, esős, hol napos, csendes idő ;
 " " 23. borult, esős, jéggel, hol napos, csendes idő ;
 " " 24. reggelre nagy fagy, napos idő ;
 " " 25. egész nap orkán dühöngött ;
 " " 26. csendes, napos idő, éjjel égi háborúval ;
 " " 27. borongós, meleg idő, közbe csendes esővel.

Tehát mint látjuk, mindkét esetben előzőleg szélvihar volt. Vajjon nem ennek befolyása által jutottak el e madarak hozzánk? Vagy rendszeren ellátogat egy-kettő Magyarországra is; de talán hiányos megfigyelés folytán kikerülte eddig figyelmünket? Én inkább az előbbent vélem, annyival is inkább, mert a madár mindkét esetben egyedül jött. Különben is ezt csak a szakadatlan buvárlatok világosítják majd meg.

Egy más értékes példányom a *Haematopus*

* Zsótér úr ezt a tipikus példányát beküldte a M. O. Központba és odaajándékozta azt a Magy. Nemzeti Múzeumnak.
 M. O. K.

sich derzeit in meiner kleinen Sammlung befindet.*

Wenn wir nun auch die meteorologischen Verhältnisse in Betracht ziehen, so finde ich laut meinen Aufzeichnungen 5 Tage früher folgendes:

1890. den 15. März: heiteres, schönes, stilles Frühlingswetter ;
 " " 16. " trübes, warmes Wetter ;
 " " 17. " " kaltes, windiges Wetter ;
 " " 18. " stilles, heiteres Wetter, mit 15° Wärme ;
 " " 19. " trübes, ruhiges Wetter, Nachmitt. starker Sturmwind mit Regen ;
 " " 20. " trübes Wetter mit den ganzen Tag andauerndem Sturme ;
 1893. den 22. März: trübes, regnerisches Wetter, mitunter sonnig und still ;
 " " 23. " trübes, regnerisches Wetter, mit Hagel, mitunter sonnig und still ;
 " " 24. " des Morgens mit grossem Frost, sonniges Wetter ;
 " " 25. " den ganzen Tag mit tobendem Orkane ;
 " " 26. " stilles, sonniges Wetter, nachts Gewitter ;
 " " 27. " trübes, warmes Wetter, mitunter mit ruhigem Regen.

Wie nun hieraus ersichtlich ist, herrschte bevor in beiden Fällen ein Windsturm. Gelangten also diese Vögel unter dem Einfluss desselben zu uns? Oder kommen einige Exemplare regelmässig nach Ungarn, entgingen aber infolge der mangelhaften Beobachtung unserer Aufmerksamkeit? Ich halte das Erstere für wahrscheinlicher und dies umsomehr, weil die Vögel in beiden Fällen einzeln vorkamen. Uebrigens können dieses nur weitere Forschungen beleuchten.

Mein zweites werthvolles Exemplar ist der *Austernfischer (Haematopus ostralegus)*, welchen

* Herr v. Zsótér hatte dieses Exemplar der Ung. Ornith. Centrale zugeschickt und schenkte es dem Ung. National-Museum.
 U. O. C.

ostralegus, melyet 3 ízben észleltem; kétszer egyenkint jött, míg egyszer 1893-ban 5 darab állott csalogató madaraim közé, melyeket azonban *Vanellus cristatus*-nak nézve, elszalasztottam.

Zsótér László.

Numenius tenuirostris Vieill. — *A vékonycsőrű hujtó*. Herman Ottó rövid közleményében, mely az «*Aquila*» 1—2. számában megjelent, olvastam, hogy a m. évi október havában sikerült neki a Királyhágón inneni területből az első *Numenius tenuirostris* példányt megszerezni. Erre a madárra nézve közölhetem én még a következőt. Azt tapasztaltam ugyanis, hogy ez a madár némely évben bizonyos vidéken nem ritka; úgy 1893. évi április hó 10-től 15-ig Tisza-Abád-Szalókon, a Tisza-árvizes helyeken naponként 30—60 drbból álló csapatot láttam röpködni és itt-ott az árterület szigetjeire, az u. n. porondokra telepedni. Április 15-én sikerült egy 30—40 drbból álló csapatból, mely rejtekhegyem fölé repült, dupla lövéssel 4 drbot elejtenem. Minthogy azonban ugyanakkor véletlenül sürgős ügyben el kellett utaznom, az elejtett madarakat nem preparálhattam ki, hanem belőlük két példányt dr. Lendl Adolf barátomnak Budapestre küldtem, míg ellenben a többi kettő konyhára került.

Megfigyeléseim szerint a *Numenius tenuirostris* csapatokban él és repülésekor a csapat összetart, mint a küzdő sneg (*Philomachus pugnax*). Repülés közben alig különböztethető meg a rokonfajoktól, de aztán nem is igen keveredik a nálunk is élő két *Numenius*-faj társaságába. A vetésekre nem igen jár és csak a vizek körül tanyáz. Mindig csak csapatban láttam, egyes példányokra nem akadtam soha. Hangja olyan, mint a többi gojzer-é, de többet trilláz.

Kosztka László.

ich dreimal beobachtet habe; zweimal kam er einzelnweise, einmal im Jahre 1893 aber liessen sich 5 Stücke unter meine Lockvögel nieder, welche ich leider für *Kiebitze* (*Vanellus cristatus*) ansah und somit verpasst habe.

Ladislau v. Zsótér.

Numenius tenuirostris Vieill. — *Die dünn-schnäblige Brachschnepfe*. In der kurzen Mittheilung des Herrn Otto Herman, welche in der ersten Nummer der «*Aquila*» erschien, lese ich, dass er am 28. Oktober 1893 das erste Exemplar des *Numenius tenuirostris* von diesseits des Királyhágó erhielt. Bezüglich dieses Vogels kann ich Folgendes mittheilen. Ich habe nämlich beobachtet, dass dieser Vogel in manchem Jahre auf gewissen Stellen nicht selten ist; so konnte ich denselben voriges Jahr vom 10. bis 15. April auf dem Ueberschwemmungs-Gebiete der Theiss bei Tisza-Abád-Szalók täglich in Schaaren von 30 bis 60 Stück fliegen und hie und da auf die aus dem Wasser hervorstehenden kleinen Sandinseln sich niederlassen sehen. Am 15. April gelang es mir aus einer Schaar von 30—40 Stücken, welche über mein Versteck geflogen kamen, 4 Stücke mit einem Doppelschusse herabzunehmen. Doch da ich damals nothwendigerweise sofort abreisen musste, so hatte ich keine Zeit dieselben zu präpariren und sandte davon 2 Stück meinem Freunde, dem Herrn Dr. A. Lendl nach Budapest, während die übrigen 2 Stück in die Küche abgeliefert wurden.

Laut meinen Beobachtungen lebt die dünn-schnäblige Brachschnepfe schaarenweise, und die Schaar bleibt auch im Fluge beisammen, so wie die Kampfstrandläufer (*Philomachus pugnax*). Während seines Fluges ist der Vogel sehr schwer von seinen verwandten Arten zu unterscheiden; und er mengt sich auch nicht in die Gesellschaft der beiden bei uns einheimischen *Numenius*-Arten. Er besucht auch die Saaten nicht, sondern hält sich immer in der nächsten Nähe der Gewässer auf. Lebt immer in Schaaren; einzelne Stücke traf ich niemals an. Seine Stimme ist so, wie die der übrigen Brachschnepfen, nur dass der Vogel mehr trillert.

Ladislau v. Kosztka.